

UDHNA CITIZEN COMMERCE COLLEGE

& SPBCBA & SDHGCBCA & IT

S.Y.B.com Sem. – ૪

Advanced Accounting and Auditing Paper – 3

કરાર પડતરનાં હિસાબો:

QUESTIONS FOR CLASS WORK

ટૂંકા દાખલા:

૧. કરારની કિંમત રૂ ૨,૦૦,૦૦૦ છે. વર્ષ ૨૦૧૪ દરમિયાન $\frac{3}{4}$ ભાગનું કામ પૂરું થયું છે. પૂરા થયેલ કામની પડતરના ૮૦% કામને પ્રમાણપત્ર મળ્યું છે. કરારનાં કુલ ખર્ચા રૂ ૧,૦૦,૦૦૦ છે. બિનપ્રમાણિત કામની કિંમત શોધો. [V.N.S.G.U. Apr. ૨૦૧૫]

૨. રૂ ૨૫,૦૦,૦૦૦નાં એક કરારનું ૮૦% કામ પૂરું થઈ ગયું છે, જેમાં પ્રમાણિત કામ રૂ ૧૭,૫૦,૦૦૦ છે. કામનો કુલ ખર્ચ રૂ ૧૪,૦૦,૦૦૦ છે. બિનપ્રમાણિત કામની કિંમત અને પડતર ગણો.

[V.N.S.G.U. Apr. ૨૦૧૭]

૩. એક કોન્ટ્રાક્ટરનાં ચોપડે નીચે મુજબની બાકી મળી છે. તેના આધારે ચાલુ કામ ખાતું બનાવો:

વિગતો	૧/૧/૨૦૧૭ (રૂ)	૩૧/૧૨/૨૦૧૭ (રૂ)
પ્રમાણિત કામ	૧,૫૦,૦૦૦	૨,૫૦,૦૦૦
બિનપ્રમાણિત કામ	૫૦,૦૦૦	૮૦,૦૦૦
સ્થળ પર માલસામાન	૨૫,૦૦૦	૩૫,૦૦૦
સ્થળ પર યંત્રો	૫૦,૦૦૦	૪૫,૦૦૦
અનામત નફો	૩૦,૦૦૦	૬૦,૦૦૦

[V.N.S.G.U. Apr. ૨૦૧૮]

૪. રૂ ૧,૦૦,૦૦૦ની કિંમતનું એક સામાન્ય હેતુસરનું મશીન તા ૧-૧-૨૦૧૨ના રોજ કરારની સાઈટ પર મોકલવામાં આવ્યું હતું. આ યંત્ર તા.૧-૭-૨૦૧૨નાં રોજ રૂ ૮૨,૦૦૦માં વેચી દીધું. ઘસારો ૧૦% પ્રમાણે ગણવામાં આવે છે. કરાર ખાતામાં આ વ્યવહારની અસર દર્શાવો.

૫. નીચેની વિગતો એક કરાર લેનારનાં ચોપડામાં કઈ બાજુ અને કઈ રકમથી બતાવાશે તે જણાવો: રૂ ૧૨,૦૦૦નું એક યંત્ર તા.૧-૩-૨૦૧૭નાં રોજ કરાર નં ૧૦૧ માટે જ ખરીદવામાં આવેલું. તેના પર વાર્ષિક ૮% લેખે ઘસારો ગણવામાં આવે છે. તા ૩૧-૧૨-૨૦૧૭નાં રોજ યંત્ર આગથી સંપૂર્ણ નાશ પામ્યું. વીમા કંપનીએ રૂ ૫૦૦૦નો દાવો મંજૂર રાખ્યો.

૬. નીચે આપેલ બાકી વર્ષનાં અંતે પાકા સરવૈયામાં કેવી રીતે દર્શાવાશે તે જણાવો: મળેલ રોકડ (પ્રમાણિત કામનાં ૭૫ %) – રૂ ૧,૫૦,૦૦૦

બિનપ્રમાણિત કામ - પ્રમાણિત કામનાં ૧૦%
અનામત નફો - રૂ ૨૦,૦૦૦
સ્થળ પર માલસામાન - રૂ ૩૦,૦૦૦ (વર્ષનાં અંતે)
સ્થળ પર યંત્રો - ઘસારા બાદ - રૂ ૪૦,૦૦૦ (વર્ષનાં અંતે)
કરાર કિંમત - રૂ ૫,૦૦,૦૦૦

[V.N.S.G.U Oct ૨૦૧૭]

૭. જાન્યુઆરી ૨૦૨૦માં શરૂ થયેલ રૂ ૧૨,૦૦,૦૦૦નાં એક કરારનો ખર્ચ નીચે મુજબ છે:
માલસામાન	રૂ ૨,૪૦,૦૦૦
મજૂરી	રૂ ૩,૨૮,૦૦૦
પ્લાન્ટ	રૂ ૪૦,૦૦૦
પરોક્ષ ખર્ચા	રૂ ૧૭,૨૦૦
બિનપ્રમાણિત કામ	રૂ ૮૦૦૦
- તા ૩૧મી ડિસેમ્બરનારોજ રૂ ૪,૮૦,૦૦૦ રોકડા મળ્યા, જે પ્રમાણિત કામનાં ૮૦% છે. સ્થળ પર માલસામાનની કિંમત રૂ ૧૨,૦૦૦ છે. પ્લાન્ટ પર ૨૦% લેખે ઘસારો ગણવાનો છે. કરાર ખાતું બનાવો.

૮.

૩૧ માર્ચ, ૨૦૧૮ના રોજ બિલ્ડિંગ કોન્ટ્રેક્ટના ચોપડામાંથી કોન્ટ્રેક્ટ નં. ૧૬૫ ને લગતી નીચેની બાકીઓ લેવામાં આવી હતી.

જગ્યા પર મોકલેલ માલસામગ્રી	₹ ૬,૨૭,૫૦૦
ચૂકવેલ વેતન	₹ ૬,૬૫,૬૦૦
૧લી એપ્રિલ ૨૦૧૮ ના રોજ મોકલેલ પ્લાન્ટ	₹ ૬૦,૦૦૦
ચૂકવેલા સીધા ખર્ચા	₹ ૨૫,૧૫૦
સ્થાપના ખર્ચ	₹ ૫૬,૯૦૦
પેટાકરાર ની પડતર	₹ ૧૨,૫૦૦
ભંગાર નું વેચાણ	₹ ૭,૫૦૦
૩૧-૩-૨૦૧૮ ના રોજ જગ્યા પર માલસામાન	₹ ૨૭,૫૦૦
પ્રમાણિત ન થયેલ કામની પડતર	₹ ૪૦,૦૦૦
અનામત નફો (૩૧-૩-૧૮ ના રોજ)	₹ ૧,૪૩,૧૯૦
વધારાની માહિતી	

(૧) કરારનું કામ ૧લી એપ્રિલ, ૨૦૧૭ના રોજ શરૂ થયું હતું અને કરાર કિંમત ૨૪,૫૦,૦૦૦ નક્કી થઈ હતી.

(૨) ૩૧-૦૩-૨૦૧૮ના રોજ ચઢેલ

વેતન ₹ ૭,૨૦૦

પ્રત્યક્ષ ખર્ચા ₹ ૨,૧૫૦

(૩) આગથી ₹ ૫,૦૦૦ની કિંમતનો માલસામાન અંશતઃ નાશ પામ્યો. વીમા કંપનીએ ₹ ૩,૦૦૦નો દાવો સ્વીકાર્યો.

(૪) કરાર આપનાર પાસેથી પ્રમાણિત કામનાં ૮૫.૫% રોકડ મળેલ છે.

(૫) પ્લાન્ટ પર વાર્ષિક ૨૫% લેખે ઘસારો ગણવામાં આવે છે.

(૬) $\frac{2}{3}$ રોકડના ધોરણે નફો નફા-નુકશાન ખાતે લઈ જવામાં આવેલ છે.

(૭) ૩૧-૦૩-૨૦૧૮ના રોજ પુરા થતા વર્ષના અંતે ૭૦% કામ પુરું થયેલ છે. ૩૧-૦૩-૨૦૧૮ના રોજ પુરા થતા વર્ષ માટે કરાર ખાતું તૈયાર કરો. તેમજ કોન્ટ્રાક્ટરના પાકા સરવૈયામાં કરારને લગતી વિગત દર્શાવો.

(VNSGU OCT-2019)

૯. રાજા કન્સ્ટ્રક્શન કંપની તા ૧-૦૪-૨૦૧૮ના રોજ રૂ ૨૧,૦૦,૦૦૦ની કિંમતે કરાર લીધો. તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૮ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષ અંગે કરારની માહિતી નીચે મુજબ છે.

વિગત	રૂ
કરારની જગ્યા પર મોકલેલ માલ	૨,૫૮,૧૦૦
મજૂરી	૫,૬૦,૫૦૦
ફોરમેનનો પગાર	૮૦,૩૦૦
મોકલેલ પ્લાન્ટ યંત્રો	૨,૬૦,૦૦૦
વહીવટી પરીક્ષ ખર્ચા	૧,૧૨,૦૦૦

વધારાની માહિતી:

૧. સૂપરવાઇઝરનો માસિક પગાર રૂ ૪૦૦૦ છે, જે પોતાનો ૩/૪ સમય આ કરાર પર આપે છે.
૨. કરાર પર મોકલેલ પ્લાન્ટ - યંત્રો ૧૪૬ દિવસ ઉપયોગમાં લેવાયાં હતાં.
૩. પ્લાન્ટ યંત્રોનું અંદાજિત આયુષ્ય ૭ વર્ષ છે. તેની ભંગારકિંમત રૂ ૧૫,૦૦૦ અંદાજવામાં આવી છે.
૪. જગ્યા પર વર્ષના અંતે માલ સ્ટોક રૂ ૨૫,૪૦૦ છે.
૫. કરાર પર વર્ષના અંતે ૨/૩ ભાગનું કામ પૂરું થયું હતું.
૬. કરારકિંમતના ૫૦% કામ અંગે પ્રમાણપત્ર મળ્યું હતું.
૭. કરાર આપનાર પાસેથી રૂ ૮,૪૦,૦૦૦ રોકડ મળી છે.

૮. રૂ ૪૫૦૦નો કેટલોક માલ બિનઉપયોગી જણાતાં રૂ ૪૦૦૦માં વેચી દીધો હતો.
કરાર ખાતું બનાવો

[V.N.S.G.U. Apr. ૨૦૧૩]

૧૦

NNM બિલ્ડર્સ લિ. એ એપ્રિલ ૧, ૨૦૨૦ ના રોજ કરાર શરૂ કર્યો. કુલ કરાર ₹ ૫,૦૦,૦૦૦ નો હતો. કરારનો એપ્રિલ ૧, ૨૦૨૦ થી ૩૧ માર્ચ, ૨૦૨૧ ના સમયગાળા માટેનો ખરેખર ખર્ચ અને એપ્રિલ ૧, ૨૦૨૧ થી ૩૧ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૧ સુધીનો અંદાજિત ખર્ચ નીચે આપેલ છે:

વિગત	૨૦૨૦-૨૧ (ખરેખર)	૨૦૨૧-૨૨ (૯ માસ) (અંદાજિત)
માલસામાન	૯૦,૦૦૦	૮૫,૭૫૦
મજૂરી : ચૂકવેલ	૭૫,૦૦૦	૮૭,૩૨૫
વર્ષના અંતે ચુકવવાની બાકી મજૂરી	૬,૨૫૦	૮,૩૦૦
પ્લાન્ટ	૨૫,૦૦૦	
પરચુરણ ખર્ચ : ચૂકવેલ	૭,૨૫૦	૬,૮૭૫
વર્ષના અંતે અગાઉથી ચૂકવેલ પરચુરણ ખર્ચ	૬૨૫	
સ્થાપના ખર્ચ	૧૪,૬૨૫	

માલસામાનનો એક ભાગ અયોગ્ય હતો અને તેને ₹ ૧૮,૧૨૫ (પડતર ₹ ૧૫,૦૦૦)માં વેચવામાં આવ્યો હતો અને પ્લાન્ટનો એક ભાગ ₹ ૨,૮૭૫ માં ભંગાર તરીકે વેચવામાં આવ્યો હતો. ૩૧ માર્ચ, ૨૦૨૧ ના રોજ સ્થળ પરના પ્લાન્ટની કિંમત ₹ ૭,૭૫૦ હતી અને સ્થળ પરની માલસામગ્રીની કિંમત ₹ ૪,૨૫૦ હતી. આજની તારીખે હિસાબ પેટે ₹ ૧,૭૫,૦૦૦ રોકડ પ્રાપ્ત થઈ હતી, જે પ્રમાણિત કામના ૮૦% છે. બિનપ્રમાણિત કામની કિંમત ₹ ૨૭,૩૭૫ આંકવામાં આવી હતી.

કોન્ટ્રાક્ટરે વધુ ખર્ચનો અંદાજ કાઢ્યો હતો જે કોન્ટ્રાક્ટ પૂર્ણ થતા સુધીમાં કરવામાં આવશે:

- (૧) કરાર ૩૧મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૧ સુધીમાં પૂર્ણ થશે.
- (૨) ₹ ૩૧,૨૫૦ ની વધુ રકમ પ્લાન્ટ પર ખર્ચવાની રહેશે અને કરાર પૂર્ણ થવા પર પ્લાન્ટની શેષ કિંમત ₹ ૩,૭૫૦ થશે.

(3) સ્થાપના ખર્ચ દર મહિને અગાઉના વર્ષ જેટલો જ ખર્ચ થશે.

(4) ₹ 90,400 આકસ્મિક પરિસ્થિતિઓ માટે પૂરતા હશે.

૩૧મી માર્ચ, ૨૦૨૧ ના રોજ પૂરા થયેલા વર્ષ માટે કરાર ખાતું તૈયાર કરો અને આ કરાર પર અંદાજિત કુલ નક્કાની ગણતરી કરો.

(VNSGU MARCH 2023)

૧૧

કોન્ટ્રાક્ટર જન્મેશ રૂ 15,00,000ની કિંમતનો એક કોલેજ બાંધવાનો કરાર લીધો.

તા ૧-૪-૨૦૨૧નાં રોજ કામ શરૂ થયું. તા. ૩૧-૩-૨૦૨૨ સુધી નીચે મુજબ ખર્ચ થયો:

માલસામાન	રૂ ૩,૫૦,૦૦૦
મજૂરી	રૂ ૧,૭૫,૦૦૦
પ્લાન્ટ	રૂ ૨,૦૦,૦૦૦
પરચૂરણ ખર્ચ	રૂ ૨૫,૦૦૦
સ્થાપના ખર્ચ	રૂ ૧૮,૦૦૦

રૂ ૨૫,૦૦૦ની પડતર કિંમતનો કેટલોક માલ બિનઉપયોગી લાગતાં રૂ ૨૦,૦૦૦મા વેચી દેવામાં આવ્યો. પ્લાન્ટનો અમુક ભાગ નકામો ગણી રૂ ૧૮,૦૦૦માં વેચી દેવામાં આવ્યો. તા ૩૧-૩-૨૦૨૨ ના રોજ કામના સ્થળે પડી રહેલ પ્લાન્ટની કિંમત રૂ ૪૪,૦૦૦ તથા હાથ પરના માલસામાનની કિંમત રૂ ૬,૦૦૦ હતી. પ્રમાણિત કામના ૮૦% લેખે રૂ ૯,૬૦,૦૦૦ રોકડા મળ્યા હતા. કરારનાં ૯૦% કામ પૂરું થયું હતું.

કરાર પૂરો કરવા માટે બીજો કેટલો ખર્ચ થશે તેનો નીચે મુજબ અંદાજ કોન્ટ્રાક્ટર જન્મેશે કર્યો:

[૧] કરાર તા. ૩૦-૯-૨૦૨૨નાં રોજ પૂરો થશે.

[૨] ૩૧મી માર્ચ, ૨૦૨૨ પછી કરાર પર મજૂરી ખર્ચ રૂ ૧,૦૩,૫૦૦ થશે.

[૩] તા. ૩૧-૩-૨૦૨૨નાં રોજ સ્ટોકમાં છે તે ઉપરાંત વધારાના રૂ ૨,૦૦,૦૦૦ના માલસામાનની જરૂર પડશે અને બીજા પરચૂરણ ખર્ચ રૂ ૮,૦૦૦ થશે.

[૪] વધારાનો રૂ ૫૦,૦૦૦ની કિંમતનો પ્લાન્ટ જોઈશે. કરાર પૂરો થતાં વધશે તેવા પ્લાન્ટની કિંમત રૂ ૭૭,૦૦૦ હશે.

[૫] ૩૧મી માર્ચ, ૨૦૨૨ પછી ૨૦૨૧-૨૨ દરમિયાન લાગતો હતો તે જ દરે સ્થાપના ખર્ચ લાગશે.

[૬] કરારની કુલ પડતરના ૩% જેટલો આકસ્મિક ખર્ચ થશે.

તા. ૩૧-૩-૨૦૨૨નાં રોજ પૂરા થતા વર્ષનું કરારનું ખાતું તૈયાર કરો અને તે વર્ષનાં નફા-નુકસાન ખાતે જમા કરવાની રકમ કાયું કરાર ખાતું બનાવી નક્કી કરો. [V.N.S.G.U. Apr. ૨૦૦૯]

૧૨. એક કોન્ટ્રાક્ટરે તા. ૧-૭-૨૦૧૧નાં રોજ રૂ ૫,૦૦,૦૦૦નો લાઈબ્રેરીનું મકાન બાંધવાનો એક કરાર લીધો. તા ૩૦-૬-૨૦૧૨નાં રોજ નીચે મુજબની વિગતો મળી છે.

માલસામાનની ખરીદી	રૂ ૧,૦૦,૦૦૦
ચૂકવેલ મજૂરી	રૂ ૪૫,૦૦૦
સામાન્ય ખર્ચા	રૂ ૬૦૦૦
ખરીદેલ પ્લાન્ટ	રૂ ૬૦,૦૦૦
તા. ૩૦-૬-૨૦૧૨નાં રોજ સ્થળ પર માલસામાન	રૂ ૨૫,૦૦૦
તા. ૩૦-૬-૨૦૧૨નાં રોજ ચૂકવવાની બાકી મજૂરી	રૂ ૫૦૦૦

પ્રમાણિત કામ	રૂ ૨,૦૦,૦૦૦
બિનપ્રમાણિત કામ	રૂ ૧૫,૦૦૦
મળેલ રોકડ	રૂ ૧,૫૦,૦૦૦
પ્લાન્ટનો ઘસારો	રૂ ૬૦૦૦

આ કરારમાં ભાવવર્ધક કલમનો સમાવેશ થાય છે જે નીચે મુજબ છે:

જો માલસામાન અને મજૂરીનાં ભાવમાં ૫% કરતાં વધુ વધારો થાય છે તો એ સંજોગોમાં માલસામાન અને મજૂરીનાં ૫% કરતાં વધુ વધારા પર ૨૫% લેખે કરાર કિંમતમાં વધારો થશે.

કરાર લીધા બાદ એવું જાણવા મળ્યું કે માલસામાન અને મજૂરીનાં ભાવમાં ૨૫% વધારો થયો છે.

પ્રમાણિત કામમાં ભાવવર્ધક કલમની અસર આપવાની નથી.

કરાર ખાતું બનાવો: